Inštrukcie pre študenta/ku k pedagogickému pozorovaniu

činností cvičného/ej učiteľa/ky a študentov/tiek na všetkých troch typoch pedagogickej praxi

Tento dokument by vám mal pomôcť pri spracovaní podkladov na hodnotenie **priebežnej náčuvovej, priebežnej výstupovej,** ale aj **súvislej praxe, v 1. a v 2. ročníku magisterského štúdia.** Viaže sa k tlačivu **ŠTRUKTÚRA POZOROVANIA VÝTVARNEJ LEKCIE**, ktorý bude podkladom k vašim vlastným pozorovaniam. (náčuv)

Tlačivo, **PRÍPRAVA NA VÝTVARNÚ LEKCIU,** je podkladom pre váš didaktický výstup.

Zhrnutie pozorovaní spracujete do **SPRÁVY O PRAXI** (nie je tlačivo) rozsah 1 stranu (A4) – sústredíte sa v nej na podstatné momenty vašich pozorovaní *(kde, kedy, koho a čo, ste pozorovali).* Všetky potrebné tlačivá (dokumenty) vypracujete a odovzdáte didaktikovi/čke katedry, ktorý,á vám udelí hodnotenie za predmet.

CIELE EDUKAČNEJ ČINNOSTI:

Študent/ka konzultuje ciele s cvičnou/ým učiteľkou/om, ale **stanoví ich sám**. Rozmýšľajte o tom, **aký konkrétny prínos** môže mať daná hodina/lekcia pre dieťa/žiaka **v troch rovinách jeho rozvoja.** Môže sa zdať, že takáto kategorizácia vedie k tomu, že ciele sú oddelené, naopak, v praxi sa prekrývajú tieto tri roviny a prirodzene fungujú v ľudskej psychike. Pokúste sa pochopiť ako:

☻ **kognitívna:** (čo dieťa/žiak/čka dokáže *pochopiť, vysvetliť, vymenovať, zoradiť, utriediť, rozoznať, pripomenúť si, zopakovať, reprodukovať, pouvažovať o, premýšľať o, vyjadriť sa, uvedomiť si, diskutovať, uviesť príklad, určiť, parafrázovať, rozoznať, preskúmať, vybrať, povedať ...*),

✋ **psychomotorická:** (čo dieťa/žiak/čka dokáže *vnímať, dosiahnuť, vykonať, urobiť, vyskúšať, dokončiť, hrať, ovládať, vynikať, docieliť, zdokonaliť, preskupovať, meniť, modifikovať, prepracovať, vytvoriť nové vzory / zobrazenia, navrhnúť, vytvoriť, kombinovať, skladať, komponovať, konštruovať, postaviť / vybudovať...)*

♥ **afektívna (socio-emocionálna):** (čo dieťa/žiak/čka dokáže *chápať/akceptovať/prijať, pripustiť /reagovať, venovať pozornosť, všimnúť si, prispieť, spolupracovať, venovať sa, pridržať sa niečoho, zúčastniť sa, interpretovať, byť zodpovedný, schváliť, vyhnúť sa, fungovať podľa, zvoliť si, želať si, vyjadriť, pomôcť, pochváliť, preferovať, vyhľadávať/hľadať/snažiť sa /usilovať, podieľať sa, ...)*

Doporučenie: uvedené slovesá slúžia ako príklad, majú vám pomôcť tvoriť ciele. Môžete použiť aj iné slovesá, inšpirujte sa napr. Bloomou taxonómiou cieľov, atď.

<u>CIELE POZOROVANIA</u> (SLEDOVANÉ OKRUHY POZOROVANIA):

Pri analýze výtvarnej hodiny/lekcie výtvarno-edukačnej činnosti sa zamerajte na tieto okruhy:

1. **ciele:** práca s cieľmi ako ideálnou predstavou výsledkov výučby a ako požiadavkami na hodnotenie dosiahnutých výsledkov, ich rozpracovanie do učebných požiadaviek k jednotlivým učebným úlohám/situáciám,

2. **úlohy:** navodzovanie činnosti žiakov, motivačné aspekty, prevaha vonkajších alebo vnútorných motívov pre činnosti žiakov, stav záujmu žiakov o obsah učiva v učebných situáciách, zapájanie žiakov do činnosti, jasnosť, zrozumiteľnosť inštrukcií k úlohám,

3. **komunikácia učiteľa a žiakov:**

   (a) **nadväzovanie a udržiavanie kontaktu** so žiakmi v učebných situáciách, spôsob vysvetlenia úlohy *Ako učiteľka začala výtvarnú lekciu...,*

   (b) **priestor pre sebavyjadrenie detí**, činnosti podporujúce zvyšovanie sebavnímania a sebadôvery žiakov,

   (c) **atmosféra v triede a sociálny kontakt žiakov**, zámerný nácvik sociálnych zručností (aktivity *tvorivej dramatiky, kooperatívneho učenia*, *učebných hier, komunikačných situácií*),

   (d) zaraďovanie činnosti podporujúcich **zodpovednosť** za vlastné učenie sa žiakov – práca s informáciami, tvorenie a hľadanie otázok pre iných žiakov,

   (e) **k individuálnemu prístupu:** realizácia individualizovaného vyučovania, modifikácia úloh podľa potrieb žiakov,

4. **didaktické prostriedky (metódy, formy, pomôcky...)**

   a **výtvarné materiály:** vhodnosť materiálov, učiteľova intervencia vo vzťahu k materiálu (ako ovplyvňuje učiteľ prácu detí s materiálom)

   b **výtvarné techniky:** vhodnosť a zvládnuteľnosť volených techník vzhľadom na vek detí, rešpektovanie techniky, času potrebného na realizáciu,

5. **hodnotenie žiakov a sebahodnotenie žiakov:** akým spôsobom prebieha hodnotenie činnosti? (reflexívne činnosti, miera akceptácie žiakov, spätnoväzbové činnosti, spôsob hodnotenia....), kontrola a hodnotenie činností žiakov,

6. **individuálny prístup učiteľa/ky**

7. **obsah učiva:** transformácia učiva na učebné úlohy a učebné činnosti žiakov, ako sa viaže dané učivo (téma hodiny) k učebným osnovám v danom ročníku

SITUÁCIA: Každá vyučovacia hodina/lekcia má svoje fázy. Pomenujte a určite časový rozsah každej odpozorovanej fázy hodiny. Tu je príklad, môžete však dospieť k inému fázovaniu:

- ***VÝCHODISKOVÁ*** *motivácie, expozícia úlohy, zdroj inšpirácie (vytváranie predstáv)*
- ***ROZVÍJAJÚCA****: samotná aktivita žiakov, intervencia*
- ***HODNOTIACA****: hodnotenia procesu výučby (proces, výsledok)*

POPIS POZOROVANÝCH JAVOV

Najprv pozoruj a zaznamenávaj – potom analyzuj a trieď - farebné pastelky

Pokúste sa objektívne pozorovať lekciu a zachytávať javy tak, ako sa dejú. Klaďte si otázky tak, aby ste po ukončení hodine/lekcie nachádzali zmysluplné odpovede o pozorovaných javoch. Príklady otázok:

„Akým spôsobom učiteľ nadviaže kontakt s deťmi?“

„Ako reagujú deti?“

„Aký je kontakt medzi deťmi, bavia sa? Bavia sa o téme? Vyrušujú?“

„Ako sa pripravil učiteľ na túto hodinu? Doniesol špeciálne materiály, bola táto príprava náročná?“

„Ako vysvetľuje zadanie úlohy, je to pre deti zrozumiteľné?“ atď.

Čím lepšie otázky žiakom/čkám položíte, tým viac sa dozviete! Buďte zvedaví/é!

POZNÁMKY*:* Tu je priestor na vaše subjektívne názory. *Napríklad, predstavte si, že by ste boli na mieste učiteľa/ky vy, ako by ste reagovali? Ako by ste si predstavovali ideálne podmienky?*